

20048 -SISTEMES JURÍDICS CONTEMPORANIS (DRET COMPARAT)

Prof. Dr. D. Carlos Petit

I. De la comparació jurídica en general

1. El pressupost empíric: sistemes, famílies, cultures jurídiques.
2. L'observació de la diversitat: el mètode comparatiu a l'abast del jurista.
3. Els límits de l'observació: consideració particular de la terminologia jurídica.
4. La recepció de cultures jurídiques: problemes de sociologia i de dogmàtica del dret.

II. Els sistemes jurídics occidentals: drets angloamericans i drets continentals.

1. Consideració general: teoria de les fonts i autorepresentació del jurista.
2. La formació històrica de la diversitat occidental.
3. Constitucions i codis: principis per a un dret constitucional comparat.

III. La terra dels drets i dels tres poders.

1. Drets individuals i cultura jurídica a Nortamèrica.
2. The Frame of Government: divisió de poders i creació del dret.
3. Rights, Law i judicial review. Estructura judicial americana.
4. Legislative Bodies i statutes: jerarquia i tècnica de les lleis. Legislació uniforme i codis norteamericans. La interpretació judicial del dret legal.
5. Rule of Law i Droit Administratif. Poder executiu, delegació legislativa i Administrative Agencies.

IV. La terra del poder i de les lleis.

1. Llei i constitució a la cultura europea. Consideració de la anomenada jurisdicció constitucional.
2. El legislador i la llei. Els codis: models, sistema i fortuna. Codificació i legislació especial
3. ¿Un case law continental? Estudi particular dels tribunals de cassació.
4. Droit Administratif: l'Executiu com a Administració.

V. Altres cultures jurídiques

1. Diversitat d'ordres normatius. Legal Pluralism.
2. Les cultures del llibre: dret musulmà i dret hebreu. Dret canònic (remissió).
3. Índia
4. Extrem Orient: Xina i Japó.

Sobre l'avaluació dels estudiants

1. S'organitzaran quatre proves escrites, amb cadència mensual, i la seva superació permetrà aprovar per curs l'assignatura. Aquestes proves seran realitzades sobre les explicacions donades a classe i les següents obres, amb ordre successiu:

1) Bartolomé Clavero, *Institución histórica del Derecho*, Madrid, M. Pons, 1991

- 2) Alessandro Pizzorusso, *Curso de derecho comparado*, trad. de Juana Signozzi, Barcelona, Ariel, 1987.
- 3) Enrico dell'Aquila, *Introducción al estudio del derecho inglés*, Valladolid Universidad, 1992.
- 4) Enrico dell'Aquila, *El Dharma en el derecho tradicional de la India*, Salamanca, Universidad, 1994.

II. Aquells estudiants que no hagin superat l'assignatura per el seu treball durant el curs, o que encara que ho hagi fet, opten per una qualificació superior, aniran a un examen final sobre els quatre llibres indicats, consistent en el desenvolupament d'un tema general, resposta a cinc preguntes breus i comentari d'un text.

MATERIALS BIBLIOGRÀFICS PER A UN CURS DE DRET COMPARAT

I. Obres generals

A. INTRODUCCIÓ HISTÒRICA

- J.H. Baker, *An Introduction to English Legal History*, London, Butterworths, 1990.
- Bartolomé Clavero, *Institución histórica del derecho*, Madrid, Marcial Pons, 1991.
- Lawrence M. Friedman, *A History of American Law*, New York, Touchstone Book-Simon & Schuster, 1985.
- Gino Gorla, *Diritto comparato e diritto comune europeo*, Milano, Giuffrè, 1981.
- Morton J. Horowitz, (I) *The Transformation of American Law, 1780-1860*, Cambridge (Mass.), Harvard University Press, 1977; (II) *The Transformation of American Law, 1870-1960. The Crisis of Legal Orthodoxy*, New York etc., Oxford University Press, 1992.
- Raoul C. Van Caeneghem, *The Birth of the English Common Law*, Cambridge, Cambridge University Press, 1988 (rep. 1989).

B. ENCICLOPEDIES I GRANS COLECCIONS

- Tom D. Campbell (ed.), *The International Library of Essays in Law & Legal Theory*, 60 vols. (encara en publicació), Aldershot, Dartmouth Publishing Co., 1991 ss.
- Kenneth Robert Redden (ed.), *Modern Legal Systems Cyclopedia*, 21 vols. Buffalo (N.Y.), Hein, 1988-1992.

C. INTRODUCCIÓ AL DRET COMPARAT

- Marcel Ancel, *Utilité et méthodes du droit comparé. Elements d'introduction générale à l'étude comparative des droits*, Neuchâtel, Ides et Calendes, 1971.
- Bernhard Grossfeld, *Macht und Ohnmacht der Rechtsvergleichung*, Tübingen, J.C.B. Mohr, 1984, (Existeix traducció anglesa: B. Grossfeld, *The Strength and Weakness of Comparative Law*, trans. by Tony Weir, Oxford, Clarendon Press, 1990).

Rodolfo Sacco, *L'apporto della comparazione alla scienza giuridica*, Milano, Giuffrè, 1980. (Existeix traducció francesa: R. Sacco, *La comparaison juridique au service de la connaissance du droit*, Paris, Economica, 1991).

Felipe de Solá Cañizares, *Iniciación del derecho comparado*, Barcelona, C.S.I.C. - Instituto de Derecho Comparado, 1954.

D. TRACTATS DE DRET COMPARAT

Léontin-Jean Constantinesco, *Tratado de derecho comparado II. El Método comparativo* (1972), trad. de l'alemany per Enrique Aimone Gibson, Valparaiso, Ed. Universitarias, 1987.

René David, *Traité élémentaire de droit civil comparé. Introduction a l'étude des droit étrangers et a la méthode comparative*, Paris, Librairie Général de Droit et Jurisprudence, 1950. (Existeix traducció espanyola: R. David, *Tratado de derecho civil comparado*, trad. de Francisco Javier Osset, Madrid, Revista de Derecho Privado, 1953).

Konrad Zweigert/Heinz Kötz, *Einführung in die Rechtsvergleichung auf dem Gebiete des Privatrechts I. Grundlagen II. Institutionen*, Tübingen, J.C.B. Mohr, 1984. (Existeix traducció anglesa: K. Zweigert/H. Kötz, *Introduction to Comparative Law*, trans. by Tony Weir, Oxford, Clarendon Press, 1987).

E. MANUALS DE DRET COMPARAT

Eric Agostini, *Droit comparé*, Paris, P.U.F., 1988.

René David/Camille Jauffret-Spinozi, *Les grandes systèmes de droit contemporains*, Paris, Dalloz, 1992. (Existeix traducció espanyola d'una edició anterior: René David, *Los grandes sistemas jurídicos contemporáneos. Derecho comparado*, Madrid, Aguilar, 1973).

Kurt Hans Ebert, *Rechtsvergleichung, Einführung in die Grundlagen*, Bern, Stämpfli, 1978.

George E. Glos, *Comparative Law*, Littleton (Colo.), Fred B. Rothman, 1979.

Mario G. Losano, *I grandi sistemi giuridici. Introduzione ai diritti europei ed extraeuropei*, Torino, Einaudi, 1978. (Existeix traducció espanyola: *Los grandes sistemas jurídicos. Introducción al derecho europeo y extranjero*, Trad. de Alfonso Ruiz Miguel, Madrid, Debate, 1982).

Alessandro Pizzorusso, *Corso di Diritto Comparato*, Milano, Giuffrè, 1983. (Existeix traducció espanyola: A. Pizzorusso, *Curso de derecho comparado*, trad. de Juana Bignozzi, Barcelona, Ariel, 1987).

Max Rheinstein, *Einführung in die Rechtsvergleichung*, München, Beck, 1987.

F. MISCELLANIES I VARIS

John H. Barton (ed.), *Law in Radically different Cultures*, St. Paul (Minn.), West Publishing Co., 1983.

Herbert Hirsch/M. Donald Hancock (eds.), *Comparative Legislative Systems. A Reader in Theory and Research*, New York, The Free Press, 1971.

Alan N. Katz (ed.), *Legal Traditions and Systems. An International Handbook*, New York, etc., Greenwood Press, 1986.

Csaba Varga (ed.), *Comparative Legal Studies*, Aldershot etc., Dartmouth, 1992.

II. Publicacions Periòdiques

American Journal of Comparative Law

Tulane Law Review

Zeitschrift für Rechtsvergleichung

Revue de Droit Comparé

III. Obres de conjunt sobre dret anglo-americà

A. INTRODUCCIONS A LA CULTURA DE COMMON LAW

Edgar Bodenheimer (et al.), *An Introduction to the Anglo-American Legal System. Reading and Cases*, St. Paul (Minn.), West Publishing Co., 1988.

Melvin Aron Eisenberg, *The Nature of the Common Law*, Cambridge (Mass.), Harvard University Press, 1988.

Samuel Mermin, *Law and the Legal System. An Introduction*, Boston etc., Little, Brown and Co., 1982.

Roscoe Pound, *The Spirit of the Common Law*, 1921. (Existeix traducció espanyola: R. Pound, *El espíritu del "common law"*, trad. de J. Puig Brutau, Barcelona, Bosch, 1954).

B. INTRODUCCIONS AL DRET ANGLÈS

Enrico dell'Aquila, *Introducción al estudio del derecho inglés*, Valladolid, Universidad, 1992.

Philip S. James, *Introduction to English Law*, London, Butterworths, 1989.

J.A. Jolowicz (dir.), *Droit anglais*, Paris, Dalloz, 1992.

Carlos Jáuregui, *Generalidades y peculiaridades del sistema legal inglés*, Buenos Aires, Depalma, 1990.

Gustav Radbruch, *Der Geist des englischen Rechts*, 1947. (Existeix traducció italiana: G. Radbruch, *Lo spirito del diritto inglese*, Milano, Giuffré, 1962, i espanyola: G. Radbruch, *El espíritu del derecho inglés*, trad. de Fernando Vela, Madrid, Revista de Occidente, 1958).

C. INTRODUCCIONS AL DRET AMERICÀ

James V. Calvi/Susan Coleman, *American Law and Legal Systems*, Englewood (N.J.), Prentice-Hall, 1989.

E. Allan Farnsworth, *An Introduction to the Legal System of the United States*, New York, Oceana Publications, 1983. (Existeix traducció espanyola: *Introducción al sistema legal de los Estados Unidos*, trad. Horacio Abeledo, Buenos Aires, Zavalia, 1990).

Lawrence M. Friedman, *American Law. An Introduction*, New York tec., W.W. Norton & Co., 1984. (Existeix traducció espanyola: L.M. Friedman, *Introducción al Derecho Norteamericano*, trad. de J. Vergés, Barcelona, Bosch, ca. 1988).

Bernard Schwartz, *The Law in America, A History*, New York, McGraw-Hill Book co., 1974. (Existeix traducció francesa: *Le droit aux Etats-Unis, une création permanente*, trad. par Guy Mirabeau, Paris, Económica, 1979).

André Tunc, *Le droit des Etats-Unis*, Paris, P.U.F. (=Que sais-je?, n. 1159), 1964.

IV. Obres de conjunt sobre els drets continentals

Mauro Cappelletti (ed.), *New perspectives for a Common Law of Europe - Nouvelles perspectives d'un droit commun de l'Europe*, Leyden, etc., Sitjhoff, 1978.

John Henry Merryman, *The Civil Law Tradition, An Introduction to the Legal Systems of Western Europe and Latin America*, Stanford (cal.), Stanford University Press, 1979. (Existeix traducció italiana: J.H. Merryman, *La tradizione di civil law nell'analisi di un giurista di common law*, Milano, Giuffre, 1973).

Alan Watson, *The Making of the Civil Law*, Cambridge (Mass.), Harvard University Press, 1981. (Existeix traducció italiana: A. Watson, *La formazione del diritto civile*, trad. de Nicoletta Sarti, Bologna, il Mulino, 1986).

V. Exposició de fonts del dret

- Federico de Castro y Bravo, *Derecho civil de España*, I, Madrid, Instituto de Estudios Políticos, 1949 (reimp. 1984), pp. 329-438.
- John Chipman Gray, *The Nature and Sources of Law*, New York, Columbia University Press, 1909. (Existeixen edicions posteriors).
- Ignacio de Otto, *Derecho constitucional. Sistema de fuentes*, Barcelona, Ariel, 1988.
- Jose Puig Brutau, *La jurisprudencia como fuente del derecho*, Barcelona, Bosch, 1951.
- Javier Perez Royo, *Las fuentes del derecho*, Madrid, Tecnos, 1984.

VI. Organització judicial i tribunals

- Piero Calimandrei, *La casación civil*, trad. de Santiago Sentís Melendo, Buenos Aires, Ed. Bibliografica Argentina, 1945.
- Mauro Cappelletti i altres, *Toward Equal Justice. A Comparative Study of Legal Aid in Modern Societies*, Milano - New York, Giuffre-Dobbsferry/Oceana Pub., 1975.
- Mauro Cappelletti, *Le pouvoir des juges. Articles choisis de droit judiciaire et constitutional comparé*, trad. par René David, prol. de Louis Favoreu, Paris Economica, 1990.
- Mauro Cappelletti, *Judicial Review in the Contemporary World*, Indianapolis, etc. Bobbs-Merril Co., 1971.
- Pedro Cruz Villalon, *La formación del sistema europeo de control de constitucionalidad (1918-1939)*, Madrid, Centro de Estudios Constitucionales, 1987.
- Martin Shapiro, *Courts, A Comparative and Political Analysis*, Chicago, The University of Chicago Press, 1981.
- Martin Shapiro, *Who Guards the Guardians? Judicial Control of Administration*, Athens (GA) etc., The University of Georgia Press, 1988.

VII. Ensenyament del dret

- Patrick Courbe/Chantal Dijon-Gallais, *Guide des etudes de Droit*, Paris, Dalloz, 1991.
- J. Gatti-Montain, *Le système d'enseignement de droit en France*, Lyon, Presses Universitaires de Lyon, 1987.

Eric F. Schweinburg, *Law Training in Continental Europe, Its Principles and Public Function*, New York, Russell Sage Foundation, 1945.

Robert Stevens, *Law School. Legal Education in America from the 1850s to the 1980s*, Chapel Hill etc., The University of North Carolina Press, 1983 (rep. 1987).

Legal Education in a Changing World. Report of the Committee on Legal Education in the developing countries, New York/Uppsala, International Legal Center Scandinavian Institute of African Studies, 1975.

Glanville Williams, *Learning the Law*, London, Stevens, 1982.

VIII. Professions juridiques.

Richard L. Abel, *American Lawyers*, New York etc., Oxford University Press, 1989.

Richard L. Abel/Philip S.C. Lewis (eds.), *Lawyers in Society*, I-III, Berkeley (cal.) etc., University of California Press, 1988-1989.

Wolfgang Kaupen, *Die Hüter von Recht und Ordnung. Die soziale Herkunft, Erziehung und Ausbildung der deutschen Juristen...*, Neuwied - Berlin, Luchterhand, 1971.

Murray L. Schwartz, *Lawyers and the Legal Profession. Cases and Materials*, Charlottesville (VA), The Michie co., 1985.

Eric F. Schweinburg, *Law Training in Continental Europe. Its Principles and Public Function*, New York, Russell Sage Foundation, 1945.

IX. Autres cultures juridiques.

Enrico dell'Aquila, *El Dahrma en el derecho tradicional de la India*, Salamanca, Universidad, 1994.

Enrico dell'Aquila, *Il diritto cinese. Introduzione e principi generali*, Padova, Cedan, 1981.

Takehisa Awaji (et al.), *Etudes de droit japonais*, Paris, Société de Législation Comparée, 1989.

Raymond Charles, *Le droit musulman*, Paris, P.U.F. (=Que sais-je? n. 702), 1979.

Masaji Chiba, *Legal Pluralism. Toward a General Theory through Japanese Legal Culture*, Tokyo, Tokai Univ. Press, 1989.

Rene David, *Le droit de la famille dans le code civil ethiopien*, Milano Giuffrè, 1967.

Martin P. Golding (ed.), *Jewish Law and Legal Theory*, Aldershot, etc., Dartmouth, 1994.

Laszlo Ladany, *Law and Legality, in China*. The Testament of a China-Watcher, ed. by Marie-Luise Näth, Honolulu, Hawaii Univ. Press, 1992.

Jose López Ortiz, *Derecho Musulmán*, Barcelona, Labor, 1932.

Yosiyuki Noda, *Introduction au droit japonais*, Paris, Dalloz, 1966.